

گردهمایی سران ناتو در آنکارا؛ نخستین نشست پس از جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران

رهبران کشورهای عضو ناتو، در نخستین اجلاس سران این پیمان پس از جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران، اواسط هفته پیش رو در آنکارا گرد هم می‌آیند.

متحدان اروپایی آمریکا امیدوارند در این نشست اختلاف‌های ماه‌های اخیر با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، بر سر جنگ ۴۰ روزه و همچنین موضوع گرینلند را پشت سر بگذارند و هم‌زمان نشان دهند آماده‌اند سهم بیشتری از مسئولیت دفاع از اروپا را بر عهده بگیرند.

به‌گزارش رویترز، اجلاس سران ناتو روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه، ۱۵ و ۱۶ تیر، با حضور ترامپ و رهبران ۳۱ کشور دیگر عضو این پیمان برگزار می‌شود. این نشست در حالی برگزار می‌شود که آمریکا بخشی از تعهدات نظامی خود در اروپا را کاهش داده و از متحدانش خواسته است هزینه و مسئولیت بیشتری برای دفاع از قاره بر عهده بگیرند.

مارک روته، دبیرکل ناتو، گفته است این اجلاس نشان خواهد داد که کشورهای اروپایی به وعده خود برای افزایش بودجه دفاعی و تقویت بازدارندگی در برابر روسیه عمل کرده‌اند. انتظار می‌رود در حاشیه این نشست قراردادهای تسلیحاتی به ارزش ده‌ها میلیارد دلار نیز امضا شود.

رهبران ناتو همچنین قرار است بر ادامه حمایت نظامی و مالی از اوکراین تأکید کنند. ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، در ضیافت شام رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، حضور خواهد داشت و اردوغان نیز دیدار جداگانه‌ای با دونالد ترامپ برگزار می‌کند.

با این حال، دیپلمات‌های اروپایی نگران‌اند که اگر آتش‌بس شکننده میان ایران و آمریکا بار دیگر فرو بپاشد یا ترامپ انتقادهای خود از متحدان اروپایی را تکرار کند، فضای اجلاس تحت‌تأثیر قرار گیرد.

ترامپ روز پنجشنبه در شبکه اجتماعی «تروث سوشال» بار دیگر از هزینه‌هایی که آمریکا برای دفاع از اعضای ناتو می‌پردازد انتقاد کرد و گفت واشینگتن بدون آن‌که سودی ببرد، از دیگر اعضا محافظت می‌کند.

در مقابل، رهبران ناتو تأکید می‌کنند که اروپا در حال افزایش هزینه‌های دفاعی است و این ائتلاف همچنان یکی از پایه‌های امنیت دو سوی اقیانوس اطلس به‌شمار می‌رود.

با همه این اوصاف، متیو ویتاگر، نماینده دائم آمریکا در ناتو، چهارشنبه گذشته گفت تنش‌هایی که در پی جنگ با ایران میان واشینگتن و برخی متحدانش به وجود آمده بود، اکنون برطرف شده و اعضای این پیمان در آستانه نشست سران در آنکارا همسویی بیشتری دارند.

ناتو با چه چالش‌های عمده‌ای روبه‌رو است؟

فراتر از مسائل فوری، از جنگ اوکراین گرفته تا پیامدهای جنگ ایران، این ائتلاف با مجموعه‌ای از چالش‌های راهبردی روبه‌رو است که آینده آن را رقم خواهد زد.

حفظ آمریکا در ناتو

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های مقام‌های ناتو، حفظ تعهد آمریکا به این ائتلاف و به‌ویژه ماده پنجم پیمان ناتو است. بر اساس این ماده، حمله به یک عضو این پیمان حمله به همه اعضا تلقی می‌شود.

روابط دو سوی آتلانتیک در سال جاری با دو بحران مهم روبه‌رو شد؛ نخست درخواست ترامپ برای در اختیار گرفتن گرینلند، قلمرو خودمختار دانمارک، و سپس اختلاف بر سر واکنش متحدان اروپایی به جنگ با ایران.

ترامپ در ماه‌های اخیر ناتو را «ببری کاغذی» توصیف کرده و حتی گفته بود خروج آمریکا از این ائتلاف را بررسی می‌کند. در مقابل، مارک روته کوشیده است با تأکید بر افزایش هزینه‌های دفاعی اروپا و حفظ رابطه نزدیک با رئیس‌جمهور آمریکا، از تشدید اختلاف‌ها جلوگیری کند.

انتقال بار دفاعی به اروپا

دولت ترامپ خواهان آن است که کشورهای اروپایی مسئولیت اصلی دفاع متعارف از اروپا را بر عهده بگیرند تا آمریکا بتواند منابع و تمرکز بیشتری به منطقه هند و اقیانوس آرام اختصاص دهد.

در همین راستا، واشینگتن بخشی از توان نظامی اختصاص‌یافته به ناتو را کاهش داده و بازنگری در استقرار نیروهای آمریکایی در اروپا را آغاز کرده است. همچنین پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا، هشدار داده است کشورهایی که تعهدات مالی خود را انجام ندهند، نباید انتظار داشته باشند آمریکا همان سطح از حمایت گذشته را ادامه دهد.

در مقابل، دولت‌های اروپایی می‌گویند در حال افزایش توان دفاعی خود هستند، اما تأکید می‌کنند چنین انتقالی زمان‌بر است و بی‌ثباتی سیاست‌های واشینگتن این روند را دشوارتر می‌کند.

افزایش هزینه‌های دفاعی

کشورهای اروپایی عضو ناتو و کانادا تحت فشار فزاینده‌ای قرار دارند تا بودجه نظامی خود را افزایش دهند، هم برای تقویت بازدارندگی در برابر روسیه و هم برای پاسخ به درخواست‌های ترامپ.

رهبان ناتو سال گذشته در اجلاس لاهه توافق کردند که تا سال ۲۰۳۵ پنج درصد تولید ناخالص داخلی خود را به هزینه‌های دفاعی و حوزه‌های مرتبط اختصاص دهند، شامل ۳.۵ درصد برای هزینه‌های مستقیم نظامی، مانند نیروها و تسلیحات، و ۱.۵ درصد برای حوزه‌هایی مانند امنیت سایبری و زیرساخت‌های دفاعی.

بر اساس آمار ناتو، هزینه‌های دفاعی کشورهای اروپایی عضو این ائتلاف و کانادا در سال ۲۰۲۵ نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته است، اما همه اعضا هنوز در مسیر تحقق این هدف قرار ندارند و برخی دولت‌ها با محدودیت‌های مالی و مخالفت‌های سیاسی روبه‌رو هستند.

صنایع دفاعی

افزایش بودجه نظامی تنها بخشی از معادله است. چالش دیگر ناتو آن است که این منابع مالی را هرچه سریع‌تر به تجهیزات و توان رزمی تبدیل کند.

انتظار می‌رود در اجلاس آنکارا قراردادهای تسلیحاتی جدیدی به ارزش ده‌ها میلیارد دلار اعلام شود، اما مقام‌های ناتو می‌گویند سرعت افزایش تولید صنایع دفاعی همچنان کمتر از نیازهای این ائتلاف است و تحویل برخی تجهیزات سال‌ها طول می‌کشد.

به همین دلیل، رهبان ناتو از شرکت‌های دفاعی خواسته‌اند همکاری بیشتری به عمل آورند، خطوط تولید جدید ایجاد کنند و سرعت تولید را افزایش دهند.

بازدارندگی در برابر روسیه

رهبان ناتو قرار است در آنکارا بار دیگر تأکید کنند که روسیه همچنان مهم‌ترین تهدید بلندمدت برای امنیت منطقه یورو-آتلانتیک است.

اگرچه مقام‌های این ائتلاف می‌گویند روسیه با مشکلات اقتصادی روبه‌رو است و اوکراین توانسته موقعیت خود را حفظ کند، مارک روته هشدار داده است که نزدیک به نیمی از بودجه دولت روسیه اکنون صرف امور دفاعی می‌شود و اعضای ناتو نباید تهدید مسکو را دست‌کم بگیرند.

ادامه حمایت از اوکراین

حمایت از اوکراین نیز همچنان یکی از محورهای اصلی سیاست ناتو باقی مانده است. کشورهای اروپایی از طریق کمک‌های دوجانبه، وام‌های اتحادیه اروپا و برنامه‌های مشترک خرید تسلیحات آمریکایی، به حمایت از کیف ادامه می‌دهند.

با این حال، حفظ این سطح از حمایت در بلندمدت آسان نخواهد بود. فشار بر بودجه‌های ملی و انتقاد برخی دولت‌ها از نابرابر بودن سهم کشورهای مختلف در کمک به اوکراین از جمله چالش‌هایی است که ناتو در سال‌های آینده با آن روبه‌رو خواهد بود.

بیشتر در این باره:
نماینده آمریکا در ناتو: اختلافات بر سر جنگ با ایران را
پشت سر گذاشته‌ایم

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

بایگانی

جهان

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وبسایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.